

Arkivsaksnr.: 2023/2128 Dokumentdato: 06.09.2023

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
66/23

Møtedato:
14.09.2023

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet (HMS) 2023-2026

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter \(Internkontrollforskriften\)](#)
- [Retningslinje for systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid](#)
- [Retningslinje for årlig gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet \(internkontroll\)](#)
- [Strategi 2023-2030 Kunnskap som former samfunnet](#)
- [Handlingsplan for HMS 2019-2021 \(prolongert til september 2023\)](#)
- Styresak 54/23, [Medarbeidersamtaler ved UiB - status og oppfølging](#) (2022/2697)
- AMU-sak 44/22, [Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet](#) (2018/10136)
- AMU-sak 19/23, [Referat AMU 16.02.2023](#) (2022/18847)
- AMU-sak 36/23, [Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2023-2026](#) (2023/2128)

Saken gjelder:

Forskrift for systematisk HMS-arbeid i virksomheter fastslår at virksomheten skal fastsette og dokumentere skriftlig mål og planer for helse, miljø og sikkerhet (§ 5). Gjeldende HMS-handlingsplan er prolongert til september 2023. Forslag til ny Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet for perioden 2023-2026 skal med dette behandles i universitetsstyret (vedlegg 1).

Bakgrunn

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) besluttet i møte 17.11.22 (sak 44/22) å igangsette arbeidet med ny HMS-handlingsplan for UiB, og å prolongere gjeldende handlingsplan til september 2023. UiBs nye strategi legger føringer for universitetets handlingsplaner. Arbeidet med ny handlingsplan for HMS var tema for AMU-seminaret 19.01.23. AMU ønsket en aktiv rolle i utvikling av ny HMS-handlingsplan og har behandlet handlingsplanen på alle sine møter våren 2023. HR-avdelingen har hatt sekretariatsfunksjon for arbeidet med planen. Enheter og vernelinjen har gitt innspill til tema, innretning og utkast i flere omganger gjennom fakultets- og avdelingsdirektører og gjennom universitetets hovedverneombud og hovedverneombudsnettverket. I forbindelse med HMS-årsrapport 2022 (internkontroll) og dialogmøter («Ledelses gjennomgang») med enhetene har fakultet og avdelinger fått ytterligere anledning til å komme med innspill til ny handlingsplan. AMU vedtok utkast til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet (HMS) 2023-2026 i møte 20.06.23 (sak 36/23).

Handlingsplanen inngår i universitetets systematiske HMS-arbeid. Gjennom årlig kartlegging og vurdering av HMS-risiko ved egen enhet og knyttet til overordnede HMS-mål og handlingsplaner, skal alle enheter utarbeide mål og handlingsplaner for å sikre at myndighetskrav og interne regler ivaretas. Universitetets HMS-handlingsplan skal realiseres gjennom tiltak sentralt og lokalt gjennom lokale handlingsplaner på fakultet, avdeling og institutt/senternivå.

HMS-handlingsplan 2023-2026

Forslag til HMS-handlingsplan er forankret i universitetets strategi 2023-2030 «Kunnskap som former samfunnet». Den synliggjør universitetets egenart og utfordringer og er tilpasset krav fra myndighetene.

Handlingsplanen har en kort innledende tekst som fremhever helse, miljø og sikkerhet som en felles oppgave for å sikre og utvikle et godt arbeidsmiljø ved UiB. Planen har konkrete tiltak for å realisere tre HMS-mål. Disse er i form av innsatsområder med intensjon om å være enkle og tilgjengelige for UiBs ledere og ansatte som gir rammer for å utarbeide lokale HMS-handlingsplaner.

HMS er et lederansvar på alle nivå og ledere skal påse og fremme HMS arbeidet innenfor sitt ansvarsområde. De fellesadministrative enhetene har i tillegg ansvar for å tilrettelegge, rådgi og påse. Ansvarlig enhet for de ulike aktivitetene fremkommer i planen.

Enkelte tiltak fra forrige plan videreføres og gjenspeiler HMS-utfordringer ved UiB som det fortsatt er viktig å arbeide systematisk med, samtidig tydeliggjøres en videreutvikling av arbeidsmiljøarbeidet gjennom nye delmål og hovedaktiviteter.

Universitetsledelsen signaliserte under arbeidet med ny strategi at man ville vurdere omfanget av universitetets handlingsplaner og formen på disse. AMU besluttet i møte 16.02.23 at Handlingsplan for inkluderende arbeidsmiljø og Handlingsplan for rusforebyggende arbeid utgår som egne sentrale handlingsplaner, og at enkelte tiltak fra disse kan videreføres i ny HMS-handlingsplan (sak 19/23).

Universitetsdirektørens kommentarer

Forslag til HMS-handlingsplan er forankret i universitetets strategi 2023-2030 «Kunnskap som former samfunnet». UiB skal være et attraktivt arbeids- og studiested som rekrutterer og utvikler sterk kompetanse og fremmer en samarbeidskultur om felles høye ambisjoner. Vi skal videreutvikle et inkluderende arbeidsmiljø og en organisasjonskultur som fremmer likestilling, mangfold, samarbeid og medvirkning. HMS-handlingsplanen er et viktig virkemiddel for å støtte opp om disse ambisjonene.

HMS er et lederansvar på alle nivå på universitetet og det er viktig at ledere tar et eierskap til oppfølging og implementering av tiltakene i planen i nær dialog med sine ansatte, vernetjenesten og tillitsvalgte. Samtidig er det viktig at handlingsplanen, oppfølging og rapportering av denne innrettes slik at innsatsen rettes der det er størst risiko. I videre arbeid med planen vil derfor rutiner for oppfølging og rapportering også gjennomgås.

HMS-handlingsplanen vil bli oversatt til engelsk, publisert på universitetets nettsider, og informeres om i relevante fora.

Forslag til vedtak:

- 1) Universitetsstyret vedtar det fremlagte forslaget til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2023-2026.
- 2) Universitetsstyret ber om å få status for oppfølging av planen gjennom HMS-årsrapportene.

Tore Tungodden
universitetsdirektør

06.09.2023/Runa Jakhelln/Sonja Irene Dyrkorn (avd.dir.)

Vedlegg

1. Forslag til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2023-2026

Foto: Eivind Senneset

Helse, miljø og sikkerhet

HANDLINGSPLAN 2023–2026

UNIVERSITETET I BERGEN

Et godt arbeidsmiljø for alle

Universitetet i Bergen skal ha en kultur for helse, miljø, sikkerhet og beredskap som er forebyggende og helsefremmende. Det betyr at UiB skal sikre:

- et fullt forsvarlig arbeids- og læringsmiljø
- mangfold, åpenhet og inkludering
- tilgjengelige, funksjonelle og sikre arbeidsplasser og bygninger
- kontinuerlig og systematisk HMS-arbeid gjennom aktiv medvirkning fra ansatte, verneombud og ledere.

Dette innebærer at HMS på alle nivå skal være tydelig organisert, og at arbeidsmiljøet skal kartlegges, risikovurderes og følges opp i tråd med myndighetskrav og interne regler.

HMS – en felles oppgave

Arbeidsmiljøet skapes i daglig samhandling og dialog. Alle ansatte og studenter har et ansvar for aktiv medvirkning. Ansatte og studenter skal ha nødvendig opplæring og tilstrekkelig kompetanse til å kunne håndtere HMS-utfordringer i egen arbeids- og studiesituasjon.

HMS er et lederansvar på alle nivå og er integrert i all ledelse. Verneombudene har en tilsynsfunksjon og skal være samarbeidspartner for ledelsen. Det er viktig at både ledere og verneombud har god kompetanse i systematisk HMS-arbeidet. Arbeidsgiver skal sørge for at bedriftshelsetjenesten bistår i arbeidsmiljøarbeidet utløst av de risikoforhold som har betydning for arbeidshelse.

Klare roller og ansvar med gjensidig forståelse og respekt for ulike funksjoner, tydelig organisering av arbeidet, samt forutsigbarhet i arbeidet, er forutsetninger for å beholde og videreutvikle gode arbeids- og læringsmiljø. Universitetets ledere, verneombud, tillitsvalgte, ansatte og studenter skal sammen bidra aktivt i arbeidsmiljøutviklingen.

HMS-mål

Handlingsplanen for helse, miljø og sikkerhet er forankret i universitetets strategi 2023-2030 «Kunnskap som former samfunnet» og omfatter tre HMS-mål.

UiB skal kjennetegnes ved:

- A. Gode og inkluderende arbeidsfellesskap
- B. Trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- C. God sikkerhetskultur og beredskap

Hvert HMS-mål er innsatsområder som konkretiseres gjennom delmål for perioden 2023–2026. Målene realiseres både gjennom sentrale tiltak og lokale HMS-handlingsplaner på fakultet/avdeling og institutt/senter, og gjennom ulike former for samspill mellom enheter og nivåer.

Følgende styrende UiB-dokumenter støtter HMS-målene:

- Universitetets beredskapsplan
- Styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern
- Styringssystem for sikring av bygg og verdier
- Handlingsplan for mangfold, inkludering og likestilling
- Handlingsplan for klimaarbeidet
- Masterplan for areal

Studentenes læringsmiljø blir særlig ivaretatt gjennom Handlingsplan for helhetlig læringsmiljø.

HMS-handlingsplanen skal bidra til at alle som til enhver tid har arbeid ved UiB blir ivaretatt og ikke utsettes for negative belastninger som følge av sitt arbeid.

Innsatsområder for helse, miljø og sikkerhet for perioden 2023–2026

A. INNSATSOMRÅDE: GODE OG INKLUDERENDE ARBEIDSFELLESSKAP

UiB skal ha et sterkt og levende universitetsdemokrati. Gode rutiner, kanaler og møteplasser for kommunikasjon skal sikre medvirkning. Raushet, åpenhet, mangfold og dialog skal prege UiBs arbeidsfellesskap og samarbeid med omverden. UiB har en sterk internasjonal profil med kollegaer og medstudenter fra hele verden. Arbeidsmiljøet skal være stimulerende, inkluderende og helsefremmende, og den enkeltes integritet og verdighet skal ivaretas. Dette krever god forståelse og innsikt i forhold som påvirker vårt arbeids- og læringsmiljø blant alle våre ansatte, studenter og ledere.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal ha et godt psykososialt arbeidsmiljø	<p>Kartlegge og følge opp psykososialt arbeidsmiljø (HMS-møte) årlig ved alle enheter</p> <p>Utvikle verktøy og støtte for arbeid med psykososialt arbeidsmiljø, som skal tas i bruk ved alle enheter.</p> <p>Tilrettelegge, gjennomføre og følge opp årlige medarbeidersamtaler for alle ansatte, herunder tydeliggjøre lokal organisering og oppfølging av disse.</p> <p>Drive systematisk ivaretagelse og oppfølging for yngre vitenskapelige ansatte.</p> <p>Legge til rette for at nyansatte blir tatt imot på god måte.</p> <p>Tilby internasjonalt rekrutterte kollegaer norskopplæring raskt etter ansettelse og legge til rette</p>	<p>HR-avdelingen Fakultet/avdeling Institutt/senter</p>

	for at det er enkelt å delta i opplæringen Oversette viktig informasjon for ansatte til engelsk.	
Delmål 2: UiB skal ha et inkluderende arbeidsmiljø	Styrke oppmerksomheten på mangfold og inkluderende arbeidsliv, bl.a. gjennom å: - styrke lederes kompetanse innenfor mangfold og inkluderende arbeidsliv, sykefraværsoppfølging og tilrettelegging for enkeltansatte - alle enheter skal sette psykisk helse og avhengighetsforebyggende arbeid, som rus- og spillavhengighet, på dagsorden for økt inkludering og for å redusere risiko for utenforskap - videreutvikle livsfase- og sykefraværdata for å gjennomføre mer målrettede tiltak for inkludering.	HR-avdelingen Økonomiavdelingen Fakultet/avdeling Institutt/senter
Delmål 3: UiB skal ha åpenhet i prosesser og god medvirkning for et levende universitetsdemokrati	Forvalte og utvikle universitetssamfunnets mange organer, arenaer og møteplasser som stimulerer til engasjement, medvirkning, debatt og erfaringsdeling internt ved enhetene og på tvers av fag- og organisasjonsgrenser.	Rektor/universitetsdirektør Fakultet/avdeling Institutt/senter
Delmål 4: UiB skal møte endringer på en konstruktiv måte	Tydeliggjøre ansvar, roller og oppgaver i HMS- og arbeidsmiljøarbeidet gjennom - opplæring og informasjon til ledere og alle ansatte - videreutvikle arenaene for informasjon, medvirkning og medbestemmelse ved enhetene - sette klare mål og gjennomføre risikovurderinger ved endringer.	HR-avdelingen Fakultet/avdeling Institutt/senter

B. INNSATSOMRÅDE: TRYGGE OG FUNKSJONELLE ARBEIDSPASSER

UiB har en stor og krevende bygningsmasse. Bruken endres jevnlig og det bygges nytt. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inneklima og ergonomi skal ivaretas. Digitale verktøy, vitenskapelig utstyr og forsknings- og utdanningsfasiliteter skal være trygge og funksjonelle både på campus og ved arbeid annet steds fra.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal sikre at arbeidsplasser og bygningsmassen UiB disponerer og utvikler har et tilfredsstillende og forsvarlig	Etablere og utvikle brukervennlige arbeidsplasser på campus som bidrar til gode arbeidsforhold for å utføre universitetets	Eiendomsavdelingen HR-avdelingen Fakultet/avdeling Institutt/senter

arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk og gode medvirkningsprosesser	<p>kjernevirksomhet og støttefunksjoner.</p> <p>Kartlegge og følge opp fysisk arbeidsmiljø (HMS-runde) årlig ved alle enheter. HMS-runder skal gjennomføres også ved ombygninger</p> <p>Evaluere og følge opp bruken av hjemmekontorordningen for teknisk/administrativt ansatte.</p>	
Delmål 2: UiB skal ha et godt digitalt arbeidsmiljø	<p>Utvikle gode arbeidsprosesser og sørge for at alle ansatte har velfungerende arbeidsplattformer og effektive digitale verktøy.</p> <p>Tilby og styrke lederes og ansattes digitale kompetanse med brukerorientert tilnærming.</p>	<p>IT-avdelingen HR-avdelingen UiB Læringslab Universitetsbiblioteket Fakultet/avdeling Institutt/senter</p>

C. INNSATSOMRÅDE: GOD SIKKERHETSKULTUR OG BEREDSKAP

UiBs arbeid med sikkerhet og beredskap skal blant annet være tuftet på forebyggende og systematisk HMS-arbeid, god kunnskap om risikoforhold og gode rutiner ved arbeid både på og utenfor campus. Dette skal bidra til å redusere konsekvensene av uønskede hendelser for å ivareta verdiene våre både i det daglige arbeidet og i ekstraordinære situasjoner.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal ha en tydelig sikkerhets- og beredskapsorganisering	<p>Gjennomgå ansvar og roller for å ha en god og helhetlig beredskaps- og sikkerhetsorganisasjon.</p> <p>Oppdatere og følge opp risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) knyttet til sikkerhet og beredskap jevnlig.</p> <p>Gjennomføre varsling- og beredskapsøvelser og vektlegge interne og eksterne samhandlingsøvelser.</p>	<p>Rektor/universitetsdirektør HR-avdelingen Eiendomsavdelingen IT-avdelingen Fakultet/avdeling Institutt/senter</p>
Delmål 2: UiB skal ha god HMS-risikoforståelse	<p>Gjennomføre/ajourføre HMS-risikovurderinger årlig ved alle enheter og iverksette tiltak for å ivareta ansattes helse, miljø og sikkerhet</p> <p>Sikre god risikostyring gjennom trygg håndtering av biologiske og kjemiske farekilder, samt strålekilder.</p>	<p>HR-avdelingen Eiendomsavdelingen IT-avdelingen Fakultet/avdeling Institutt/senter</p>

Alle enheter skal årlig

- Gjennomføre HMS-kartlegginger, risikovurdere og prioritere tiltak
- Utarbeide eller revidere lokal HMS-handlingsplan knyttet til universitetets HMS-handlingsplan og gjennomføre tiltak
- Gjennomgå det systematiske HMS-arbeidet og rapportere i linjen (internkontroll)

Informasjon om HMS ved UiB

- Regelsamling for UiB: regler.app.uib.no
- HMS-portalen: uib.no/hms-portalen

